

De regionale omroep in Bladel geboren?

Door Christ van den Besselaar.

(bron: inbrabant 5)

De Brabantse Omroep als voorloper van Omroep Brabant

In het Regionaal Historisch Centrum Limburg te Maastricht bevindt zich het persoonlijk archief van Steph Oomen (1940-2009). In totaal 41 dozen, waarin een belangrijk deel van de geschiedenis van de Brabantse en Limburgse regionale en lokale omroepen te vinden is. Oomen mag beschouwd worden als de grondlegger van de Stichting Brabantse Omroep, de voorloper van de huidige Omroep Brabant. In 1967 beleefde hij zijn 'finest hour' toen de Brabantse Omroep begon met uitzenden. Vanuit Bladel.

In de jaren zestig van de vorige eeuw veroverde de televisie stormenderhand de Nederlandse huiskamers. Nieuwe tv- en radiotechnieken (FM-band, kabelvoorzieningen) kwamen tot ontwikkeling. Invloeden vanuit het buitenland drongen ook door in het verzuilde Nederland. Het oude omroep bestel bleek niet bestand tegen de veranderingen uit die jaren. In 1961 stond het kabinet De Quay positief tegenover de invoering van commerciële televisie, maar dat idee haalde het niet in de Tweede Kamer. In de zomer van 1964 probeerde een commerciële maatschappij, de Reclame Exploitatie de bestaande gesloten regeling te omzeilen. Vanaf een kunstmatig eiland voor de Nederlandse kust zond de REM tv-programma's uit met als motto: 'Niet zeeziek, maar zuilenziek.' De uitzendingen waren zo populair, dat in november al 350.000 speciale REM-antennes verkocht waren. Maar in december verbood de regering de REM, tot woede van de kijkers. Het kabinet-Marijnen raakte zó verdeeld over de kwestie, dat het in februari 1965 ten val kwam. Op het radiovlak waren soortgelijke tegenstellingen. In oktober 1965 startte daarom de radiozender Hilversum 111, die een tegenhanger moest zijn voor commerciële zenders als Veronica (operationeel vanaf 1960) en Radio Caroline (vanaf 1964) die opereerden vanaf de Noordzee, buiten de territoriale wateren, en zo niet onder de Nederlandse wet vielen.

Na lange discussies in de Tweede Kamer kwam in 1967 de Omroepwet tot stand. Er kwamen verdeelsleutels en richtlijnen waaraan nieuwe gegadigden voor een zendmachtiging moesten voldoen als voorwaarde voor toelating tot de omroepwereld. De zendmachtiging was gebonden aan de hoeveelheid leden van een omroeporganisatie. Het aantal leden dat een abonnement had op een omroepblad werd bepalend voor het aantal leden van de omroepvereniging. De eerste nieuwe omroep was in 1967 de TROS, voortgekomen uit de REM, in 1970 gevolgd door de EO. In de nieuwe Omroepwet werd voor het eerst ook het begrip regionale omroep gedefinieerd als een 'binnenlandse omroep, bestemd voor het publiek in gewesten, streken of steden'.

Noord-Brabant

Op tv was de Nederlandse Televisie Stichting (NTS) al in januari 1964 begonnen met het regionale tv-programma 'Van gewest tot gewest'. De komst van dat programma was voor Brabantia Nostra (zie kader) aanleiding te pleiten voor eigen tv-programma's, te maken vanuit een studio in Hilvarenbeek en uit te zenden door een landelijke zendgemachtigde. In Noord-Brabant was op meer plaatsen al eerder gedacht en gesproken over een eigen regionale omroep. In maart 1963 besprak de Culturele Raad voor Noord-Brabant een nota over regionale televisie, van de hand van mr. J.B.M. Laudy, directeur van het Provinciaal Genootschap. Maar de raad verklaarde zich toen nog niet competent genoeg om hierover te oordelen. Vervolgens vond op 25 januari 1964 een Televisie Contactdag plaats in Eindhoven. De Culturele Raad Noord-Brabant stelde in de jaren hierna een Televisiecommissie in, die in 1966 een nota uitbracht over het onderwerp. Die nota werd ook besproken met de NTS, maar de Brabanders ervoeren tijdens een gesprek in Hilversum veel weerstanden. Bij de begrotingsbehandelingen in de Eindhovense gemeenteraad bepleitte KVP-fractievoorzitter P. Timmers op 15 december 1965 een dependance van Hilversum in Eindhoven. Om meerdere redenen: 'Eindhoven, de technische stad bij uitstek, zou met de NV Philips en de Technische Hogeschool de stad zijn welke het meest in aanmerking komt voor vestiging van een dependance van Hilversum.' Saillant detail is dat op een conceptontwerp voor het cityplan van Eindhoven al een tv-studio met zendtoren was getekend. En ten slotte had ook de Stichting Persunie, met daarbij het dagblad Oe Stem in West-Brabant, inmiddels een aanvraag ingediend voor de

exploitatie (met reclame!) van lokale- en regionale uitzendingen. Er was dus in ieder geval voldoende belangstelling voor het oprichten van een Brabantse omroep.

Het pad dat de regionale omroep moest gaan, was echter geplaveid met paternalisme en obstakels voor groei. Die moeizame weg begon al voor de Tweede Wereldoorlog. De omroep was landelijk gemonopoliseerd door een paar grote verzuilde zendgemachtigden die vanuit een sterk bevoogdende gedachte het Nederlandse volk met hun eigen cultuur willen doordringen. Toch erkende men dat er meer van belang was in de regio dan de landelijke omroep kon bieden. Er was destijds weliswaar nog geen onafhankelijke Brabantse omroep, maar er zouden wel Brabantse radiouitzendingen komen, te beluisteren bij de KRO en verzorgd door Brabantia Nostra.

Na de oorlog zag het er aanvankelijk positief uit voor de regio. In mei 1945 kwam in Groningen de Regionale Omroep Noord (RON) van de grond en een paar maanden later in Limburg een zuidelijke tegenhanger. Maar de RON en ROZ liepen na het herstel van de verzuilde omroep in 1947 volledig aan de leiband van de landelijke omroepen. De regionale omroepen hadden tot taak programma's te maken waarin 'de gewestelijke volkscultuur' tot uiting kwam, maar daar was nadrukkelijk aan toegevoegd: 'voor zover daaraan door de Omroep in Hilversum niet voldoende aandacht kan worden besteed.' Het gevolg was dat RON en ROZ een paar uurtjes per week enkel veel folklore mochten brengen.

In meer streken bestond belangstelling voor regionale radioprogramma's, maar de landelijke omroepen hielden de deuren gesloten. Pogingen vanuit Brabantia Nostra om een Oost-Brabants programma te kunnen maken bij de ROZ werden afgewezen door het toenmalige hoofd van de ROZ, C. Smits, met de opmerking: 'Het initiatief voor een eigen regionale omroep moet in eerste instantie van Brabant zelf uitgaan.' Dat initiatief bleef uit, om welke redenen is onduidelijk. Wel ging de KRO in op een verzoek van Brabantia Nostra en de Brabantse Beweging om regelmatig Brabantse radio-uitzendingen tot stand te mogen brengen. Vanaf oktober 1948 was maandelijks op vrijdagavond het programma 'Uit het land van Hertog Jan' te horen, later sprak van het 'Brabants Halfuur'. Het was een populair programma, waarin inderdaad veel folklore te horen was, maar ook aandacht werd besteed aan de problemen van en in de provincie, met moderne urbanisatie en industrialisatie. Centrale figuur van die programma's was Jan Naaijkens uit Hilvarenbeek, onderwijzer van beroep een veelzijdig cultureel en artistiek figuur met een geweldige hoeveelheid energie en fantasie.

In 1957 volgde de bouw van een FM-zender in Mierlo, maar ook dit leidde nog niet tot een eigen Brabants regionaal programma, al gaf deze zender vanaf 1958 wel het programma van ROZ door aan de regio. In 1963 brak de KRO echter met de traditie van regionale radio-uitzendingen. Het betekende het einde van het Brabants Halfuur. Wel kende de KRO nog andere programma's zoals 'Grenslaan' en 'Signaal', waarin ook zaken aan bod kwamen die aandacht besteedden aan gebeurtenissen in de periferie van Nederland.

Steph Oomen

Aan programma's als Grenslaan en Signaal verleende ook de Algemene Brabantse Omroep zijn medewerking. Die ABO was al in 1959 ontstaan op initiatief van Steph Oomen. Oomen werd in 1940 te Roosendaal geboren en was de oudste zoon van de directeur van de plaatselijke Ambachtschool in Bladel. Hij was geïnspireerd geraakt door een programma over de Kempen en de Acht Zaligheden dat in 1956 werd uitgezonden in het KRO-programma 'Kompas'. In zijn herinnering schreef Oomen dat hij meer Brabantse programma's en klankbeelden wilde laten maken door Brabantse programmamakers, die door Nederlandse, maar ook Vlaamse, omroepen uitgezonden konden worden. In het tuinhuisje bij de ouderlijke woning in Bladel richtte Oomen in zijn jeugdig enthousiasme een heuse studio in, waar hij met vrienden begon onder de naam 'ABO', maar toen nog als afkorting van 'Amateurs in Band Opname'. De ABO kreeg onder meer de kans een programma te maken voor het Nederlands Sanatorium in Davos, er volgden enkele programma's voor Radio Omroep Nieuw Guinea en in 1963 ontstond (kortstondig) een hoorspelclub. De ASO ampte in de exploitatie met financiële problemen. Om deze te lijf te gaan, volgde een poging om verzoekplatenprogramma's voor bedrijven' e ma en. Dit mislukte. Ook

organiseerde de club, me meer succes, de 'Telefoon Sterrit 1963', eveneens een activiteit om geld in de kas te krijgen. Iets dat ook gold voor een wijnverkoop met de nieuwe brandweerauto van Bladel.

In februari 1964 was het eerste van de in totaal zeven afleveringen van het 'Kempisch Journaal' te beluisteren in het KRO-programma 'Grensland'. Die ABO-programma's vielen op door de goede technische kwaliteit. Oudermans was hiervoor verantwoordelijk, samen met producer Ton Bouws. Hermans (geb. 1932) was afkomstig uit Hapert maar woonde toen in Boxtel als consultant voor de Katholieke Levensscholen in Zuid-Nederland. Via dat werk was hij in aanraking gekomen met de KRO, waar hij als freelancer meewerkte aan programma's voor jongeren en voor ouderen. Hermans zorgde voor de eerste contacten van de ABO met Hilversum en zou ook daarna nog regelmatig van belang zijn. De ABO beschouwde zich zeker niet als een ziekenomroep, zoals die begin jaren zestig op veel plaatsen ontstonden, bijvoorbeeld in Eindhoven waar in 1960 de Eindhovense Verplegingsomroep (EVO) werd opgericht. Een ziekenomroep viel niet onder de Mediawet, omdat de uitzendingen alleen bestemd waren voor de patiënten in de aangesloten tehuizen. De ABO zag zichzelf meer als een soort Minjon, opgericht in 1953 als jeugdafdeling van de AVRO Radio, waar jong talent een kans kreeg ervaring op te doen met het medium radio.

Dat Oomen inderdaad al vanaf het begin het idee heeft gehad voor een regionale omroep in Noord-Brabant, lijkt onwaarschijnlijk, maar binnen de ABO werd begin jaren zestig wel steeds meer gedacht over een eigen Brabantse omroep, naar het voorbeeld van de ROZ. Dat idee paste ook in de geest van die tijd. De Commissie Radio- en Televisiewetgeving had in 1963 een rapport uitgebracht waarin de wortel voor de wetgeving van de regionale omroep werd vastgelegd. Het ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk (CRM) bracht vervolgens op 28 mei 1965 een nota uit, waarin bepleit werd regionale omroepen toe te kennen aan instellingen zonder winstoogmerk. Volgens de herinneringen van Oomen werd binnen de ABO in eerste instantie gedacht aan een omroep die zelf de productie van regionale programma's kon regelen, maar vooralsnog uitzond onder eindverantwoordelijkheid van een andere zendgemachtigde. Als de programma's in een behoefte voorzagen, kon deze omroep op termijn een zelfstandige positie krijgen, zo was de verwachting.

Stichting Brabantse Omroep

Het Eindhovens Dagblad meldde op 13 september 1965 het 'nieuwe' initiatief voor een Brabantse omroep na een bijeenkomst van de nieuwe club in recreatiecentrum De Achterste Hoef in Bladel. Jasper van der Schoot, toenmalig regioredacteur van het EO, kan zich die bijeenkomst nog wel herinneren: 'Ik vond het een wat naïeve club en had nooit verwacht dat ze inderdaad zou gaan uitzenden: Op 29 oktober 1965 werd desalniettemin een studiec commissie geformeerd die moest nagaan welke juridische, organisatorische en financiële hordes genomen moesten worden om daadwerkelijk te kunnen beginnen. In die commissie zat uiteraard Domen zelf, maar het voorzitterschap lag bij Noud Hermans. De formele oprichting van de Stichting Brabantse Omroep (SBO) volgde op 16 augustus 1966, een maand later werd een zendvergunning aangevraagd. Het bestuur van de SBO was sterk georiënteerd op de Kempen, de thuisbasis van de stichting, al werden er wel degelijk pogingen ondernomen ook bestuursleden van elders aan te trekken. Naast het bestuur was er een Raad van Advies, een Programmaraad en een Propagandacommissie.

Deze commissie moest onder meer leden werven, voor een bedrag van fl. 5,- per jaar. Alle toenmalige Brabantse gemeenten werden aangeschreven voor een subsidie; 62 van hen deden mee, voor een paar tientjes per jaar. De maximale bijdrage was fl. 75,-, een bedrag dat alleen de gemeentes Roosendaal en Bergen op Zoom overmaakten. De optimistische initiatiefnemers dachten zelfs aan een gratis huis-aan-huis programmablade in een oplage van 350.000 exemplaren. Zo ver kwam het niet. In 1969 telde de SBO zo'n 70 leden en in de loop der jaren groeide dat aantal niet sterk meer. Domen memoreert in zijn herinneringen een bestand van 800.000 luisteraars, maar zijn vroegere collega's zijn reëler. 'Onbekend maakt onbemind', zegt Noud Hermans. 'We zonden maar een half uur per week uit, je kunt dan geen grote populariteit verwachten:

Ter voorbereiding van de uitzendingen werd de programmatische en technische organisatie in handen gelegd van Steph Domen en de organisatorische en administratieve opbouw bij voorzitter Geert van Os, ambtenaar bij de gemeente Eindhoven maar ook bekend als voorzitter van de Jongeren-KVP en actief

in die partij. De gemeente Bladel stelde voor een bedrag van fl.15,- per maand een ruimte beschikbaar in het voormalige Zusterklooster aan de Sniederslaan. Daar werd een studio ingericht. De apparatuur uit het tuinhuisje van de familie Domen verhuisde daar naartoe. De inrichting werd stukje bij beetje bij elkaar geraapt en waarschijnlijk stopte Domen zelf daar ook geld in. In die nieuwe studio stonden twee Telefunken-bandrecorders een grammofoonspeler en zelfvervaardigde apparatuur. Die inrichting kwam vooral op naam van Frans Toebast werkzaam als elektrotechnicus bij Philips. Toebast werd hoofd technicus bij de nieuwe omroep. Bij grote reportages ging hij mee op stap. Hij haalde dan een Telefunkenbandrecorder uit de studio en vervoerde die in een daarvoor speciaal gemaakte koffer. De redactie had de beschikking over één draagbare Uherbandrecorder. Die ene Uher was doorgaans in gebruik bij Ton Godee, als freelancer werkzaam voor Radio Luxemburg (toen een populaire radiozender) en het weekblad Groot Eindhoven. Godee leverde in de geschiedenis van de Brabantse Omroep waarschijnlijk de meeste bijdragen.

Vanaf het begin stond voorop dat een regionale omroep voor Brabant het belangrijkste doel was, maar dat doel kon op verschillende manieren gerealiseerd worden. De SBO wilde zo snel mogelijk beginnen met de productie van eigen regionale radioprogramma's om te laten zien wat men kon en zodoende bekendheid te creëren in de provincie. Er was overleg met diverse nationale omroepen over een Brabants radioprogramma. Bij die gesprekken was ook weer Noud Hermans aanwezig. De eerst aangewezen partij leek de KRO te zijn, het 'Brabants Halfuur' was daar in het verleden immers ook uitgezonden, maar de katholieke omroep haakte af. Binnen het bestuur van de KRO was overleg ontraden, omdat 'de groep te onbetekenend' zou zijn. De AVRO daarentegen was aanmerkelijk toeschietelijker en op 4 oktober 1966 verscheen een persbericht van de SBO waarin de samenwerking met de AVRO werd aangekondigd. Er was een tiental medewerkers, dat onder leiding van programma leider Jan Jongeneel aan de slag ging. Jongeneel (1929-1972) was destijds werkzaam als ambtenaar bij de gemeente Veghel, maar daarnaast als freelance medewerker betrokken bij AVRO's Radiojournaal en actief als correspondent voor Oe Volkskrant en het ANP. Met zijn ervaring werd hij geacht leiding te kunnen geven aan de jonge en relatief nerven redactie. Maar weldra ontstond wroeging tussen Domen en Jongeneel. Domen verweet Jongeneel te weinig te delegeren en te coördineren. Na een jaar vertrok Jongeneel, zijn opvolger werd Noud Hermans. Hermans gold binnen het team van de Brabantse Omroep als de 'pater familias': hij had gezag en ideeën, stimuleerde en gaf anderen de ruimte.

De medewerkers van de Brabantse Omroep trokken er wekelijks op uit om geschikte bijdragen te maken voor hun programma. Op zaterdag vonden doorgaans de montages plaats en diezelfde avond werd de band naar Hilversum gebracht, waar het programma dan op maandag de lucht in ging. Opvallend is dat Oomen zich nauwelijks bemoeide met de programmering. Hij was de animator, de initiatiefnemer, de man van het eerste uur, maar bij de programmering bleef hij op de achtergrond.

Tegenhanger

De SBO van Oomen was echter niet de eerste Brabantse stichting die een zendmachtiging had aangevraagd. Die primeur kwam toe aan de Stichting Regionale Televisie oord-Brabant (SRTNB). Tot de deelnemende partijen van die stichting behoorden de gemeente Eindhoven, de Kunststichting Eindhoven, het Provinciaal Genootschap en Brabantia Nostra. Op 6 mei 1966 had de SRTNB al een zendmachtiging aangevraagd. De SRTNB was van een ander postuur dan de SBO, met de burgemeester van Oudenbosch (en later van Waalwijk) drs. J.Wc. van Casteren als voorzitter, en had een duidelijk Eindhovens gezicht met politieke zwaargewichten als de wethouders J. van der Harten en drs. G. van der Kruijs in het bestuur.

De SRTNB kreeg onvoorwaardelijke steun van burgemeester Herman Witte van Eindhoven, die in zijn Nieuwjaarsrede van 1968 nog eens benadrukte 'dat Eindhoven in zijn groei (...) dient te kunnen beschikken over een plaatselijk radio- en televisiestation'. De gemeente Eindhoven steunde het initiatief met een subsidie van fl. 4.000,-. De SBO daarentegen ontving van Eindhoven geen startsubsidie. Het argument van de gemeente Eindhoven was dat met zo'n subsidie een landelijk omroep (t.c. de AVRO) gesubsidieerd zou worden.

Brabant Journaal

De SRTNB mocht dan de eerste zijn met een zendmachtiging, de SBO van Oomen c.s. was als eerste te beluisteren. 'Hun' Brabantse Omroep zond op maandag 15 mei 1967, Tweede Pinksterdag, het eerste Brabant Journaal uit. 'Het is allesbehalve de bedoeling om een programma in de onderhand wel erg belegen Hertog-Jan-stijl te brengen. We hopen wat dieper te kunnen delven in de problematiek van Brabants ontwikkeling. Het programma zal niet alleen registrerend, maar waar nodig ook opiniërend en kritisch zijn. Ook niet-Brabanders moeten er graag naar luisteren.' Zo verwoordde programmaleider Jan Jongeneel de opzet van het Brabant Journaal. Dit radioprogramma zou voortaan iedere veertien dagen op maandagmiddag tussen vijf en half zes te horen zijn in de zendtijd van de AVRO. Het Brabant Journaal werd gemaakt in de studio in Bladel, in het voormalige Zusterklooster aan de Sniederslaan. Anders dan de bestaande regionale omroepen in het noorden van het land en in Limburg, anders dan vroegere regionale programma's bij landelijke zendgemachtigden, richtte de Brabantse Omroep zich niet alleen op de eigen bevolking. Zij wilde heel Nederland (en liefst ook Vlaanderen) laten horen hoe dynamisch de Brabantse provincie zich ontwikkelde in het Benelux Middengebied.

Chroniqueur Jan van Dommelen (waarachter de redacteur Leo van Dongen schuilging) schreef in het Eindhovens Dagblad: 'Over het geheel genomen: niet onaardig die uitzending. Een vlotte presentatie met afwisseling van stemmen, fijne muziekjes en over het algemeen toch wel goede informatie. Brabants dialect? Zo waar; Jan Hermans droeg een gedicht van de Eerseinaar Willem van 't Hof voor. Mijn raad is: toch ook eens luisteren, dat journaal.' Jan van Dommelen bleef ook later in het EO positief berichten over de Brabantse Omroep. Ook Oe Stem was positief. 'Het Streekjournaal maakt op deze wijze naar onze mening zijn bestaan waar in een programma van de nationale omroep', zo schreef de West-Brabantse krant.

Toch is het de vraag of de SBO verstandig heeft gehandeld door met de AVRO in zee te gaan. Minister Marga Klompé liet begin april 1968 doorschemeren dat ze geen zendmachtiging wilde verstrekken aan organisaties die elders al zendtijd hadden. In het eerste jaarverslag dat de SBO kort daarna uitbracht, legde het bestuur nog eens uit waarom toch voor de gekozen opstelling was beslist: 'Aangezien wij onszelf de mogelijkheden schiepen het bestaansrecht van de Stichting Brabantse Omroep te gaan waarmaken.' De programmainkomsten van de AVRO waren de belangrijkste inkomstenbron voor de SBO. Die betaalde per programma fl. 350,-, waarvan fl. 260,- bestemd was als vergoeding voor de medewerkers en de rest op ging aan secretariaatskosten, elektriciteit, verwarming etc.

Op 31 augustus 1968 nam de SBO de (verbouwde) studio in het voormalige Zusterklooster in Bladel officieel in gebruik met een feestprogramma, dat duurde van twee uur 's middags tot twee uur 's nachts. Op de Markt in Bladel was een grote tent opgezet, waarin veel festiviteiten plaatsvonden. Cor Meerbach, hoofdredacteur van de West-Brabantse krant Brabants Nieuwsblad sprak de feestrede uit. In november van dat jaar bracht het bestuur van de SBO ook een nota uit, getiteld 'Regionale Televisie en Radio in Nederland' en geschreven door Steph Oomen en Geert van Os. Hierin pleitten zij voor een inrichtingsvorm voor de eigen regionale omroep 'om programmatisch en organisatorisch onafhankelijk te zijn'. Opvallend is dat in de nota werd ingezet op acht regionale omroepen en drie lokale omroepen (Amsterdam, Rotterdam en Den Haag). Deze nota moest dienen voor een congres dat de SBO in januari 1970 wilde organiseren in 's-Hertogenbosch. Maar zover zou het niet komen, De ontwikkelingen gingen snel. Eind 1970 was namelijk een fusie tussen de SBO en de SRTNB ophanden.

Fusie

De onderhandelingen tussen beide Brabantse omroepen verliepen in het begin moeizaam. In de zomer van 1967 vonden al de eerste aftastende gesprekken plaats. Een jaar later waren er gesprekken tussen beide besturen over een mogelijk gezamenlijk standpunt op vragen van de Commissie Regionale Omroepen NTS/NRU. Maar de cultuurverschillen waren toen nog te groot. Vanuit de SBO bestond de indruk dat met enig dedain op haar werd neergekeken door de SRTNB. Die indruk werd nog versterkt door uitlatingen van burgemeester Witte in de Eindhovense gemeenteraad op 31 maart 1969, toen hij zei dat 'het Brabant Journaal typisch Brabantse folklore uitdraagt en vergelijkbaar is met het

voormalig KRO-programma Brabants Halfuur'. Die zomer praatten beide groeperingen opnieuw met elkaar, maar ze kwamen tot de conclusie dat er nog onvoldoende reden was voor verdere gesprekken. Een jaar later was de situatie kennelijk veranderd. Het bestuur van de SRTNB ging op 21 december 1970 akkoord met de fusie met de SBO; het bestuur van de SBO volgde op 6 januari 1971. Op 12 januari 1971 werden beide stichtingen formeel opgeheven en werd de Stichting Regionale Omroep Brabant (SROB) opgericht die al op 8 februari 1971 minister Klompé informeerde over de fusie en verzocht om een zendmachtiging, zowel voor radio als tv. Duidelijk is dat het bestuur van de SROB de status van de zogenoemde 47B-omroep nastreefde: eigen baas in eigen regio. Het was de bedoeling dat het nieuwe bestuur zou bestaan uit in totaal vijftien personen, met vertegenwoordigers uit alle Brabantse regio's. Ook Steph Oomen had een plaats, maar waarschijnlijk heeft hij, de grondlegger van de Brabantse Omroep, zich daar nooit op zijn gemak gevoeld; het was 'zijn' omroep niet meer. Oomen had het idee dat veel zaken geregeld werden door de directie vanuit Eindhoven, zonder dat hij daarop invloed had. Na zijn huwelijk in 1970 (met de latere CDA-politica Ria Ruijters) verhuisde hij naar Maasbracht, dicht bij zijn werk als bouwkundige voor Campina Roermond, en weg uit Brabant. In 1973 kreeg hij een plaats in de Regionale Raad van de NOS voor het ROZ-programma. In de wereld van de regionale omroep was hij inmiddels een bekende geworden. Hij had een brede belangstelling, was gedreven, punctueel en zat vol ideeën en plannen. En hij was oprecht overtuigd dat in Hilversum en in Den Haag te weinig aandacht werd besteed aan belangrijke ontwikkelingen buiten de Randstad, met name in het zuiden van Nederland.

Begin 1974 beklagde Oomen zich over de gebrekkige communicatie binnen het dagelijks bestuur van de Stichting Regionale Omroep Brabant. Het betekende het einde van zijn werkzaamheden voor de regionale omroep in Brabant. In Limburg bleef hij nog wel actief. In 1982 publiceerde hij een geschiedenis van de regionale omroep, getiteld Van centralisatie naar decentralisatie. Oe geschiedenis van de omroep in zuidelijk Nederland van 1944 tot 1982, en later stond hij mede aan de wieg van de stichting die zich inzette voor een eigen regionale omroep in Limburg, los van de NOS. Ondanks de fusie bleven de programma's van Oomens SBO via de AVRO nog tot in 1972 in de lucht. Op 25 september 1972 werd het laatste Brabant Journaal uitgezonden. In een brief aan het SROB-bestuur had de AVRO uitgelegd waarom met de programma's gestopt werd: de AVRO moest zendtijd afstaan aan de NOS en de EO en ook andere regio's wilden aan bod komen. Bandopnamen van de Brabantse Omroep zijn er niet meer, ook niet in het AVRO-archief in Hilversum. 'Het uitgangspunt van de programma's was dat ze Brabants waren, maar interessant voor de rest van Nederland', zo luidde het credo van de club. In de herinneringen van de medewerkers waren er opvallend veel interviews met Brabantse burgemeesters te beluisteren. 'Enig opportunisme was daaraan niet vreemd', zo erkent Noud Hermans nu. 'We waren ook afhankelijk van gemeentelijke subsidies.' Voor die tijd, de roaring sixties, waren het zeker geen opvallende bijdragen. De Brabantse Omroep was volgeaan in zijn programma's, maar schonk wel overal aandacht aan. Ook aan gebeurtenissen als de bezetting van de Katholieke Hogeschool Tilburg in 1968. Verantwoordelijk voor die bijdragen was doorgaans Wil van Grinsven-Reijnen, correspondent voor het dagblad Oe Tijd in Tilburg en via Ton Godee bij de redactie van de Brabantse Omroep terechtgekomen. 'Het was allemaal liefdewerk, oud papier, maar het was een verschrikkelijk leuke tijd en ik heb veel geleerd', zo vat Wil van Grinsven haar tijd bij de Brabantse Omroep samen.

Omroep Brabant

In 1971 ontstond een landelijk initiatief van stichtingen voor regionale omroepen. Secretaris hiervan was Ben Sies. Sies was tevens directeur van de SROB, de nieuwe Brabantse omroepfusie, en had in die hoedanigheid in 1972 'vruchtbaar contact' met een initiatief voor een regionale omroep in Noordoost-Brabant, waarna werd overeengekomen om ook in Midden- en West-Brabant initiatieven te ontwikkelen. Vooral in West-Brabant was het moeilijk een dergelijk initiatief van de grond te tillen, maar mede dankzij de steun van het West-Brabantse Staten lid D. Boot lukte dat uiteindelijk toch. Ook de Brabantse kranten werden bij het provinciale initiatief betrokken. In 1973 was er overleg met de provinciale overheid en de acht grootste Brabantse steden om de SROB als een gezamenlijk Brabants initiatief te zien. Op 26 september 1974 kwam er uiteindelijk een nieuw SROB-bestuur, waarin alle Brabantse omroepinitiatieven verenigd waren. Het streven van het nieuwe bestuur was duidelijk. Er dienden vier regionale omroepen in Brabant te komen, maar alle onder de paraplu van de

overkoepelende stichting. Ook was afgesproken dat de eerste omroep in de regio Zuidoost-Brabant moest komen.

Onverwacht maakte minister Harry van Doorn, de opvolger van Klompé, bekend dat hij slechts twee experimenten wilde met regionale omroepen volgens artikel 47B: één in Amsterdam en één in Eindhoven. In maart 1975 schreef de minister dat alleen de regio Zuidoost-Brabant 'eigen' programma's te horen zou krijgen. Uiteindelijk kwam op 16 december 1975 de formele toezegging van het ministerie van CRM om fl. 20.000,- over te maken voor de kosten die nodig waren om de start van een regionale omroep in Brabant mogelijk te maken.

Op 1 september 1976 ging 's middags om half één de eerste uitzending voor de regio Zuidoost-Brabant de lucht in via de FM-zender Mierio. 'Dit is Omroep Brabant vanuit Eindhoven', sprak toen omroepster Els van Essen-Wullems vanuit de studio in de voormalige (gereformeerde) Petra-kerk aan de Heggeranklaan in Eindhoven. De bedoeling was immers dat er ook uitzendingen zouden komen vanuit Tilburg, 's-Hertogenbosch en Breda. Het zou echter nog duren tot 1989 voordat eindelijk radio-uitzendingen gemaakt konden worden voor de overige regio's van Brabant. In 1997 kwamen daar tv-uitzendingen bij en in 2001 internet.

Een dag voor de eerste radio-uitzending van Omroep Brabant had minister Van Doorn de nieuwe studio aan de Eindhovense Heggeranklaan officieel geopend. Onder de vele genodigden bevond zich toen niet Steph Domen: hij was wel uitgenodigd, maar liet weten dat hij helaas verstek moest laten gaan. Nog in hetzelfde jaar begon Domen met de geschiedschrijving van de regionale omroep in Brabant, onder de titel 'De regionale omroep voor Brabant werd geboren in Bladel'. Die geschiedschrijving is helaas nooit voltooid. Waarschijnlijk zou een Omroep Brabant ook zonder de ABO en vervolgens SBO van Steph Domen c.s. zijn ontstaan. Maar door hun inspanningen in Bladel werd wel een belangrijke aanzet gegeven.

Christ van den Besselaar